

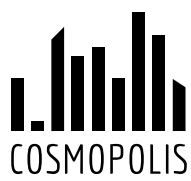
Keanu Reeves China Miéville

kniha odinakial'

román

COSMOPOLIS

KeanuReeves ChinaMiéville

kniha odinakial'

román

Keanu Reeves, China Miéville
kniha odinakial'

Vydala GRADA Slovakia s.r.o. pod značkou Cosmopolis
Moskovská 29, 811 08 Bratislava 1
www.grada.sk
Tel.: +421 2 556 451 89
ako svoju 363. publikáciu.

Z anglického originálu *The Book of Elsewhere*, vydaného vo vydavateľstve Del Rey,
an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC, New York
v roku 2024, preložili do slovenčiny Slavomír Hrivnák a Michal Zidor.
Jazyková redakcia Bohuslava Blahová a Marek Zákopčan
Grafická úprava a sadzba Zuzana Ondrovičová
Zodpovedná redaktorka Lucia Krajíčková

Vydanie 1., 2025
Počet strán 352
Tlač Finidr, s.r.o.

Copyright © 2024 by 74850, Inc.
All rights reserved.
Slovak edition © GRADA Slovakia s.r.o., 2025
Translation © Slavomír Hrivnák, Michal Zidor, 2025
Cover illustration © Sister Hyde

Upozornenie pre čitateľov a používateľov tejto knihy

*Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto tlačenej či elektronickej knihy nesmie byť reprodukováaná a šírená v papierovej, elektronickej či inej podobe bez predchádzajúceho písomného súhlasu nakladateľa. Neoprávnené použitie tejto knihy bude trestne stíhané. Automatizovaná analýza textov alebo údajov v zmysle článku 4 smernice 2019/790/EÚ a použitia tejto knihy na tréningovanie AI sú **bez súhlasu nositeľa práv zakázané.***

ISBN 978-80-8090-995-6 (ePub)
ISBN 978-80-8090-994-9 (pdf)
ISBN 978-80-8090-993-2 (print)

NAŠIM MATKÁM

za život, za příběhy... za lásku

*A ak pozemské viac už tvoje meno nezná,
šepni tichej zemi: plyním.
Povedz vode iskrivej: ja som.*

—RAINER MARIA RILKE

PROLÓG

MIESTNOSŤ ZALIEVAL PRÍSLUB BUDÚCEHO NÁSILIA. POTOM odporné biele svetlo LED lámp. Následne vošiel muž a posadil sa medzi kovové skrine. Z batohu vytiahol prístroj a začal na ňom spúšťať protokoly. Nejaký čas osamote hľadel na obrazovku. Onedlho vstúpili aj jeho druhovia.

Muž pokračoval vo svojich prípravách. Ostatní vojaci mali vlastné rituály. Dvaja sa spolu rehotali na hnusných vtípoch. Ďalší dvaja v sústredenom tichu synchronizovane kontrolovali svoje zbrane. Šiesty vojak, energický a bez trička, robil na zemi kľuky.

Vstúpil veliteľ nočnej akcie. Začal skúmať mapu tak pozorne, akoby sa díval na prastarý artefakt vytiahnutý z hrobky. Prvý vojak sa na svojom skeneri naďalej venoval protokolom.

Vstúpil ďalší, už pripravený. Maskáčový kabát bez insígnií mal pozapínaný až po bradu, ako keby bola zima. Nikto mu nevenoval pozornosť, len keď pohľadom skúmal miestnosť, jeho oči sa stretli s očami vojaka so skenerom. Kývli na seba.

Dvere sa otvorili posledný raz. Tentokrát sa na človeka stojaceho na prahu pozreli všetci.

Vysoký, tmavo odedý muž bez označenia si ich premeriaval spod dlhej čiernej ofiny. Stál nepohnuto ako socha.

Jedine mužovi so skenerom skĺzol zrak inam, na jedného z tých, čo si kontrolovali zbrane. Aj ten sa len meravo díval na novo príchodiaceho.

Tmavovlasý vstúpil, strnulé napätie poľavilo a miestnosť sa vrátila k predošlému čulému ruchu. Prvý muž sa opäť zaujato venoval skeneru, ktorým prechádzal celú miestnosť. Chvíľu ním zostal mieriť na vojaka v kabáte bez insígnií, ktorému sa zdravil. Prepol registre prístroja a vojaci sa na obrazovke zmenili na farebné plochy.

Tmavovlasý stál v rohu sám so sklonenou hlavou. Nieкто sa k nemu blížil.

Muž so skenerom sa zamračil. Čelo mu však nezvrátil nezvyčajný vír temnoty na obrazovke – tmavovlasého obraz na nej videl už nespočetne veľa krát. Táto anomália patrila tomu, kto k tmavovlasému kráčal – nižšiemu vojakovi s kabátom zapnutým až po bradu. Kabát bol totiž na obrazovke skenera biely a nepriehľadný. Tak sa bežné oblečenie nesprávalo. Žiaril. Bol zaštitený.

„Hej,“ povedal vojak so skenerom tomu, ktorého videl na obrazovke, „Ulafson?“ Díval sa, ako sa vojak v kabáte ostrážito približuje k elitnej zbrani ich jednotky.

Bol príliš ďaleko na to, aby počul, čo sa hovorí. Prepol teda skener na záznam zvuku. Umelá inteligencia prístroja sa pokúsila zobrazíť odhad konverzácie vyčítanej z pohybu pier a zo slabých zvukových vĺn, ale nedokázala zobrazíť jasný výstup.

Vysoký tmavovlasý muž sa obrátil k Ulafsonovi a čosi zašepkal. Akoby ho prosil, nech mu dá pokoj. Ulafson však napriahol ruky v geste, ktoré pripomínalo pokus o objatie. Zrýchlil a začal niečo drmoliť. Zdalo sa, že plače. Jeho cieľ ho bezvýrazne sledoval.

„Hej,“ zvolal opäť muž so skenerom, tentoraz dosť nahlas, aby sa otočili aj ostatní. Taktiež skríkli – zbadali totiž, ako muž v kabáte vytiahol pištoľ. Nemieril však na tmavovlasého, ale obrátil sa do miestnosti a mieril naverímboha na všetkých. Teraz už jasne videli, že muž skutočne plače.

„Nepribližujte sa!“ vykrikol.

Čiernovlasý napriahol ruku a položil nešťastnému strelcovi dlaň na plece. Ten sa okamžite obrátil k nemu a opäť sa pokúsil priblížiť. Vysoký muž s dlhými čiernymi vlasmi a so smutnou tvárou neprehovoril, iba mu stiahol dlaň z pleca na hrud' a držal, nepustiac ho k sebe.

Muž v kabáte vrčal a vzpieral sa v snahe priblížiť, ale ten druhý ho bližšie nepustil. Voľnou rukou si teda rozopol kabát a siahol do vnútorného vrecka. Čosi štuklo a zaleskol sa kov.

„Zbraň!“ skríkol ktosi, akoby nariekajúci útočník už v druhej ruke nezmieral pištoľ. Ako keby ňou na nich vôbec nemával. Na svojich spolubojovníkov, po boku ktorých zabíjal a takmer umrel.

„Ulafson, nie!“ vykrikol ďalší.

Hlasné výstrely. Ulafsonom zatriasol nápor guliek, ktorými ho v krátkych dávkach prevrtávala útočná puška brata v zbrani. S údesom v tvári a puškou zapretou strieľal do hrude a do stehien, vyhýbajúc sa tomu, za čím sa Ulafson načiahol. Ulafson zvládol jediný raz zvresknúť a pustil pištoľ. Stále stál, hoci ním metali guľky, prevrtávali ho a zabávali sa do tela jeho tmavovlasého cieľa. Ten sa ďalej bezvýrazne díval, hoci do čierneho odevu sa mu vpijala jeho vlastná krv.

Pri jednom zo zásahov ním však trhlo a vtedy jeho ruka pokľzla. Tie isté guľky, ktoré z muža v kabáte trhali život, ho neúprosne tlačili dopredu, popri napriahnutej ruke, a konečne na dosah objatia. S posledným víťazoslávnym výdychom stlačil skrytú spúšť.

Miestnosť naplnil dym, hluk, kúsky kovu a mäsa.

MUŽ, KTORÝ DO MIESTNOSTI VOŠIEL PRVÝ, JU NEOPUSTIL AKO posledný. Zostal počas celého nechutného procesu upratovania.

Od výbuchu bol dosť ďaleko a spoly ho kryli tí, ktorých zvyšky boli teraz zbierané, stierané, zametané a označované s takou dávkou

rešpektu, akú len bolo možné venovať kúskom ľudského tela. V hlave si opakoval ich mená. Nevedel, koľkí z preživších sa už nezobudia. Koľkí z nich sa po prestávke vrátia do akcie tak ako on. Koľkí okolo neho prešli, aby zo seba zmyli zvyšky svojich kamarátov.

Ruka na pleci. Bol to ten, ktorý strieľal.

„Ideš?“

„Pridám sa neskôr,“ odvetil.

Na druhom konci miestnosti stál veliteľ. Mape už pozornosť nevenoval. V krvavej tvári mal pokojný výraz. Zapálil si cigaru a k pachu pušného prachu a bylínok sa pridal tabak.

Na lavičke, v epicentre spálenej čiernej hviezdy, sedel čiernovlasý muž, ktorého chcel so sebou útočník vziať na druhý svet. Tváril sa pokojne. Od pier nahor mal tvár takmer čistú. Zaštitila ju brada, ktorú mal pri výbuchu dvihnutú. Teraz mu chýbala a zo zvyškov čeľuste viseli kúsky mäsa. Sedel s lakťami opretými o stehná. Tam, kde býval hrudník, teraz zívala spálená diera, ktorú kolmo pretínala chrbtica. Orgány sa hýbali ako hlbokomorské ryby, ktoré vyrušilo náhle svetlo.

Vojak sa na tú grotesknú postavu a veliteľa zadíval cez skener, ktorý bol stále nastavený na čítanie zvukového záznamu.

Veliteľ prehovoril a na skeneri sa objavili slová.

- Si v poriadku, synak?

Sediaci k nemu nevzhladol. Vzdychol, vychrstol krv a rozdziapané ústa sa mu zatriasli.

- Uľavený / Unavený / [?] Objavilo sa na prístroji.

- Kriste, to je ale bordel. Čo si ten kokot myslel? Objavili sa slová veliteľa.

Sediaci pokrčil plecami. Strčil ruku pod kus visiaceho prsného svalu a čosi zo seba vytiahol. Otrčil to proti svetlu.

- ? Glo / Sklo / ? Prístroj odhadoval jeho slová.

- Áno. Bol opásaný fľašami. – Veliteľ prikývol. – Chlapci zistia, čo v nich bolo.

- Vínny ocot Four Thieves. – Odpovedali zničené pery. – A svätená voda. Kamenná moľ / soľ [?] a klince sú z podkov. A ten pach. Šalvia. Sparená / Spálená [?] šalvia.

- Ako to myslíš? Odkiaľ to vieš?

- Poznám ten pocit, mať v rane vínny ocot a soľ. Ulfson do tých fliaš napchal / papkal [?] čáry-máry. A, Keever, to nie je všetko.

Roztrhaný tmavovlasý chlapík veliteľovi podal kúšтик obhoreného krvavého papiera.

- Toto som mal pod rebrami.

- Neprečítam to.

- Je tam meno.

Mávol rukou do miestnosti a pokračoval.

- Väčšina zhorela / zomrela [?] , ale útržky zostali. Mená. Mená padlých našej jednotky. Tých, ktorí sa dostali príliš blízko.

Obaja sa na seba chvíľu ticho dívali.

- Som strašne unavený. – Prehovoril sediaci. Zo spáleného srdca mu prýštila krv. - Z toho všetkého. – Opäť ukázal do miestnosti. Potom na seba. Nakoniec konečne vzhliadol a vydal zo seba náhly bublavý zvuk.

„Ty sa smeješ?“ spýtal sa veliteľ dosť nahlas, aby to muž so skenerom počul a nemusel slová čítať.

- To tá cigara. – Povedal sediaci a vojak so skenerom sa opäť musel zadívať na prístroj. – Déjà vu.

Lekárov príbeh

NEMÁM VELA ČASU. TOTO BUDÚ JEDNY Z POSLEDNÝCH slov, ktoré kedy napíšem. To vedomie mi prináša žiaľ, ale nie preto, lebo sa blíži môj koniec. Starý som už dost. Trápi ma môj žalostný stav. Keď sa odo mňa s odporom odvráti aj oddaný pes, tvor, ktorý dokáže milovať bez zložitostí zafarbujúcich ľudskú náklonnosť, bezútešnosť je na mieste. Viem, že Lun iba reaguje na pach liečiva, ktoré mám na čeľusti, ale to je chabá útecha. Jej odpor vo mne vzbudzuje hanbu. Rád by som ten pocit zahnal. Pocit previnilosti, že ju opúšťam. Že som v nej vzbudil takú reakciu.

Oveľa ostrejší je, samozrejme, môj okamžitý zármutok. Moje starosti o členov rodiny, ktorí ešte nemôžu opustiť svoje domovy – aspoň dúfam. Nedokážem si predstaviť, čo by temnotu, ktorá pohlcuje Rakúsko, a azda i celú Európu, náhle prinútilo ustúpiť.

Miesta bolesti v zákutiach mojej mysle od seba nie sú odrezané. Skutočnosť, že Lun sa na mňa nedokáže ani pozrieť, mi pripomenula, ako odo mňa odvrátila tvár aj Dolfi stojaca medzi mojimi sestrami.

Mojou jedinou spoločníčkou bude bolesť. Až do finálneho odchodu.

Chcem vôbec, aby tento list niekto objavil? Neviem. Možno ho odovzdám ohňu. No po takmer dvadsiatich rokoch už konečne musím zveriť svoje spomienky papieru. Vždy som písal preto, aby som zistil, čo si myslím. Nie som naklonený myšlienke, že by som tieto

záhady ponechal nerozlúštené. Rád by som vedel, aký je môj postoj k tomu všetkému.

Smrť je tak blízko. Je všade naokolo. Ako by som mohol ja, ktorý prikladám taký význam návratu k pochovanej minulosti, urobiť inak, než ju znova a opäť navštíviť a preskúmať konkrétne miesta v nej?

Moje hľbanie nad Thanatom je založené na svedectvách tých, ktorí sa vrátili z Veľkej vojny. Koľké z ich snov boli priamym opätovným prežitím jej hrôz! Ak je ľudské podvedomie nadovšetko hnané túžbou vyhnúť sa všetkej neľúbosti, odkiaľ sa potom berie ustavičné, opakované prežívanie agónie? Stretnutia s tými nešťastníkmi ma udivovali. Lenže údaje len zriedka stačia, aby človek zmenil názor. Na to je potrebný šok, kríza vlastná iba jemu samému.

Mal som pacienta.

Stretli sme sa iba trikrát. Boli to dlhé sedenia. Bol to vysoký, tmavý a dobre stavaný muž stredného veku. Mal na sebe drahý oblek, a keď mi podal pevnú ruku, díval sa mi spriama do očí. Pripadal mi ako vojak. Ďalší z tých navrátilcov, ktorý výborne zakrýva večné nočné mory, pomyslel som si.

Povedal mi, že si praje pochopiť samého seba.

Prvý deň si pamätám veľmi živo. Spomínam si, ako som sedel v sivom rannom svetle vedľa neho. Ležal na pohovke, ja v kresle, predomnou na kolenách zápisník. Počúval som jeho mäkký, naliehavý hlas, ktorým mi vyrozprával príbeh svojho života.

Jeho prvé slová – tie poznámky stále mám, hoci ich čoskoro spálím – potvrdili moje podozrenie o tom, čo ho trápi.

„Zabíjam, zabíjam a zabíjam,“ povedal, „a, pravdupovediac, rád by som si odpočinul. Alebo robil niečo iné. Teda niečo iné ako zabíjanie, chápete ma. Alebo aspoň mal tú možnosť. Ale nie, potreba zabíjať sa vždy vráti a ovládne ma. Občas, rozhodne nie často, ale za svoj život veľakrát, som umrel. Bolí to. Vždy je to krvavá záležitosť. A cítim každú ranu. Každý jeden rez do mäsa. Pálenie každej bomby. A potom sa vrátim. Vrátim sa a pokračujem. Zabíjam zas a znova,

následne opäť umriem a koleso nešťastia sa točí ďalej. Prezradte mi, prosím vás, Herr Doktor,“ povedal mi, „čo som za človeka?“

Myslel som si, že mi len opisuje ďalší hrôzostrašný sen. Taký, akých mi navrátilci z frontu vyrozprávali na celú knihu. Chápal som to tak, že mi kladie otázku podobnú tej, ktorú som si vtedy často kládol sám. *Prečo sa naše podvedomie vracia k spomienkam na krviprelievanie?* Lenže ten muž, ktorého meno nespomeniem, sa posadil a uprel zrak priamo na mňa. Porušil tým protokol, na ktorom som vždy trval. Nedokázal som však odvrátiť pohľad ani protestovať.

Vyvolal tým prvý úder toho damascénskeho šoku, ktorý roztrieštil všetky moje paradigmy.

„Vrátim sa,“ zopakoval. To príšerné tvrdenie deklamoval ľadovo pokojným tónom a ja som vedel, že pred každodennými existenciálnymi hrôzami života tohto človeka neobstojí žiadna z mojich predošlých teórií.

Vtedy som si ešte stále myslel, že to, s čím sa mi zveril, bola hádam iba vyfabulovaná pravda.

Videl som však, že ten muž ma má prečítaného. Presne vedel, čo si myslím. Pokrútil hlavou a milo, akoby ho trápila moja narastajúca hrôza, hoci som nič nevyslovil, povedal: „Nie, Herr Doktor. Nie. Alebo nie len to. Samozrejme, je pravdou, že všetko znamená niečo iné, ale niekedy sú veci skutočne presne také, aké sa javia. Prosím, vypočujte ma. Prišiel som za vami, aby som sa vás spýtal: Prečo? Čo som zač?“

Nenechal ma odvrátiť zrak. Vtedy prišiel druhý úder. Vedel som, čo mi povie, a tiež som vedel, že je to pravda. Vedel som, že jeho vyhlásenie je symbolické aj doslovné zároveň. A vedel som, že od toho dňa už nebudem rovnaký. Že ma to bude strašiť do konca života.

„Zabijem,“ vyriekol pomaly a neúprosne, „umriem. Vrátim sa.“

ZNÁMKY ŽIVOTA

BUDOVY PO OBOCH STRANÁCH ŠIROKÉHO BULVÁRU SA SME-
rom od centra mesta skracovali, akoby ich samotná obloha tlačila k zemi. Územčisté veže mali na prízemí zaprášené a slnkom vybielené výklady s lacnými koláčmi a potrebami na párty. Na poschodiach miestnosti plné nábytku z druhej ruky, kopírovacie služby a kancelárie krachujúcich notárov. Po ulici kráčal... volajme ho skrátka muž. Vrhol pohľad na nenásytnú oblohu. Nepokrútil hlavou – v tejto epoche sa stránil výrazných pohybov – ale niekoľkokrát rýchlo zažmurkal. Keby ste ho poznali, možno by ste vedeli, že ho pri pohľade na nebo zaujali vlastné myšlienky.

Bol vysoký a dobre stavaný, a keby si ho okoloidúci všímali, väčšina by usúdila, že je to beloch. Mal na sebe sivú bomberu a čierne džínsy. Dlhé tmavé vlasy mu viali do brady a sklonenej tváre. V diaľke za ním sa trblietali zrkadlové sklá bánk, finančných a rentierskych veží, fasády z hranatého bieleho kameňa vo vulgárnej nemohre predstavy starovekého Grécka, falošný obsidián, hotely s názvami vo fonte *sans serif* pre postavičky z miestnych bájok, ktorými opovrhujú disidenti.

Pri malom parčíku sa ulica zúžila. Skláňali sa nad ňou obytné budovy, ktorým miestni hovorili *greystones*, pretože vzdialene pripomínali newyorské *brownstones*. Slnko svietilo studené a za mrakmi

nepríjemne jasné, takže chodci míňali pútnika neohlásene, prenasledovaní dlhými rozostrenými tieňmi. Na priedomiach a terasách sedeli ľudia, klebetili, zhovárali sa, handrkovali, hrali kocky a vo všeobecnosti muža ignorovali. Pri železnej bráne kostola pofajčieval kňaz zhúžvanú cigaretu. Mužovi na pozdrav neisto kývol hlavou. Muž kývol späť. Pri bráne do zberného dvora dvaja holobriadkovia prerušili hrabanie sa v šrote, aby sa na chodca pozreli. Ten im nevenoval pozornosť. Chlapci si začali šepkať, ale ich hlasy boli prehlúsené námietskami šrotovaného auta.

Chlapci, nechajte toho uja na pokoji. Ujo už deti nezabíja, teda aspoň pokiaľ nemusí. Ale aj tak. Nechajte ho.

Chlapci boli bystrí, vychovaní ulicou, muža teda iba sledovali a nepriblížili sa. Rovnako ako svorka túlavých psov.

NA PERIFÉRIU MESTA. SKLADY A STAVEBNÉ PROJEKTY, VOLNÉ PO-zemky slúžiace ako parkoviská alebo miesta pre pokútne obchody. Skrz medzery v protihlukovej bariére videl muž suchú trávnatú pláň. Stál pod červeným panáčikom na semafore. Absurdný to objekt na križovatke odnikiaľ nikam. Počujúc sirénu, čakal na obrubníku. Bola to sanitka, nie polícia. Už sa vzdalaovala.

Na semafore zasvietil zelený panáčik a muž prešiel cez cestu. Vošiel do uličky. Prešiel ňou a ocitol sa na dvorčeku zo všetkých strán obklopenom dvoj- a trojposchodovými budovami. Boli popísané graffiti a naváľané smetie pripomínalo trosky lodí zachytené na skaliskách. Burina obrástla hrdzavú zaprášenú Daciú bez kolies. Na druhom konci dvorčeka ležal pri zavretej garážovej bráne vrak ďalšieho, celkom zhoreného auta.

Zadíval sa do okolitých okien. Potom nenáhľivo vykročil k vraku. Predvčerajšiu noc husto pršalo, ale smrad spálených gúm sa tu stále držal. Z vaku vytiahol kľúč, odomkol visací zámok a odchyľil dvere len natoľko, aby mohol vojsť. Zavrel za sebou a zatiahol západku.

V prízemí bola autodiela. Pásové píly, hydraulické lisy, sústruh zasypaný lesklými hoblinami. Zhora, kde špinavé sklo prederavila guľka, si ho našiel prst sivého svetla. Zem bola špinavá od oleja, prachu a čohosi matného a čierneho. Vedel, že je to krv. Museli by ste byť špecializovaným expertom, aby ste si všimli, že tá špina a šmuhy boli rozotreté zámerne, aby zakryli príbeh, ktorý bol v podlahe napísaný. Muž však veľmi dobre vedel, čo sa tu stalo. Prešiel do kúta miestnosti k vysokej skrini s náradím. Odsunul ju a odhalil dvere. Odomkol ich. Za nimi bol ukrytý rebrík.

Zliezol dolu do tmy a zažal baterku. Klenutý strop tunela bol o hlavu vyššie ako on. Holé žiarovky viseli vo výške očí. Museli by ste si pred nimi zacloniť oči, keby neboli všetky popraskané. Načúval. Synekopické kvapkanie vody. Šepot pomaly sadajúcej zeme.

Kráčal prikrčený, aby nevrážal do žiaroviek. Zahol vľavo a cez nízky prah vošiel do malej miestnosti. Zdvihol baterku a zaleskli sa studené mokré škvrny na stenách. Lúč svetla našiel cestu, ktorou sa vydali guľky, a nasledoval ju. Diery v betóne, čierne šmuhy krvi na pracovných stoloch, zničené laptopy, telá troch mužov naskladané na sebe so znepokojivou precíznosťou a s údmi natiahnutými ako pózujúci tanečníci.

Pod hnilobou cítil lepkavosť. Jednou nohou prevalil vrchnú mŕtvolu a nehol ani brvou, keď namiesto tváre zbadal odhnutú kašu. Zo skôrnatého, predtým napučaného mäsa vytŕčali zuby, kosť nosa a obrysy lebky. Pozrel sa do prázdnych očných jamiek.

„Tak,“ prehodil láskavým hlasom, adresujúc to skôr samotnej miestnosti ako mŕtvole, „čo ty na to?“

Miestnosť neodpovedala, mlčala ako hrob. Ako inak. Položil prsty na ohavné telo, ale jeho tajomstvá mu nepatrili.

Späť do tunela. Druhá miestnosť, prázdne stojany na zbrane. Aj k nim sa prihovoril. Štvorcová miestnosť s vysokánskym stropom. Zhora dopadalo mdlé denné svetlo. Na chvíľu sa doň postavil a pripadal si ako Bastet vo svojom chráme v Luxore.

Poprehadzované stoličky, prázdne zásuvky, monitory na stenách, každý z nich prestrelený jednou guľkou. Žiadne počítače tu nezostali. Ďalšia, väčšia miestnosť: poschodové postele pre desiatich ľudí, plechovky na policiach, chladnička, mikrovlnka v kúte. Na opačnom konci záchod a sprchovacia hadica nad odtokom. Tyč nad sprchovým kútom sa skláňala k zemi, kde ležal plastový záves. Na vzdialenej strane miestnosti boli posledné dvere. Vytrhnuté z pántov zúbožene ležali na kope zosunutej zeminy. Za nimi zívala tma zatarasená sutinami.

Miestnosť pôsobila dojmom chrámu s obetou vo svojom strede – zikkuratom mŕtvol navŕšených do výšky hlavy. Šesť mužov, tri ženy. Muž vedel, koľko ich je, hoci v tej grotesknej orgiastickej spleti hnátov, tmavých šiat a zvyškov tvárí by ich nemal šancu zrátať. Tiene pyramídy mŕtvych utekali pred svetlom jeho baterky. Nezostala im posmrtná vzdorovitosť, nikde netrčal lakeť ani nevyčnievalo koleno. Celá masa už pomaly sadala stláčaná sekundárnou ochabnutosťou a gravitáciou. Len kde-tu vyčnievali zo slizovitej hmoty kúsky kostí a pahýle zlomených zbraní ako krasová krajina.

Muž sa posadil za stôl.

„Tak, čo mi povieš?“ opäť sa spýtal a miestnosť opäť mlčala. „Bolo by fajn konečne to všetko chápať.“

Baterku položil tak, aby svietila na kopu mŕtvol. Oprel sa o lakte a zopol ruky. Keď opäť prehovoril, nerozumeli by ste mu. Možno by ste však vytušili, že prepol do dávno mŕtveho jazyka. A keby ste sa dobre započúvali, azda by ste vytušili aj to, že veta, ktorú vyriekol, bola ďalšou otázkou.

HODINY.

Občas vypol baterku a sedel v spoločnosti temnoty. Ako v prázdnote pred všetkým, po všetkom a pod všetkým. Dvakrát celú miestnosť obišiel. Šliapal po zaschnutej krvi a nábojniciach. Zastal pri

vchode do zasypaného tunela a chvíľu ho skúmal. Už prehliadol všetky lôžka, ale nezdvihol vankúše ani matrace, či pod nimi náhodou nenájde denník alebo milostný list. Podobné veci tu už hľadali a možno našli ostatní. Čakal, ale to, v čo dúfal, neprišlo.

Keď z tunela začul kroky, vedel, že sadla noc.

Neotočil sa. Baterku položil na pätku, takže svetlo zalievalo strop a on sám sedel v tme. Kroky podišli až k nemu a zastali.

Od prahu sa ozval hlas.

„Nazdar, B.“

„Hej, Keever,“ odvetil muž.

Novo príchodiaci prešiel pred neho. Rozložitý svalnatý muž, všedne oblečený. Vlasy ostrihané nakrátko a v tvári hlboké vrásky.

„Zase sa spovedáš?“ nadhodil Keever.

„Tvoje sloveso, nie moje.“

„Tak aké je to tvoje sloveso?“

B pokrútil hlavou: „Nemám sloveso. Môžem ti ponúknuť podstatné meno. Nie anglické. Toska.“

„Smútok?“ spýtal sa Keever. „Ty si smutný? Kvôli tomu si sa sem vrátil?“

„Nevedel som, že vieš po rusky,“ odvetil B, „ale teda povedal som *toska*. Smútok nie je celkom výstižný preklad.“

Keever sa posadil. Zadíval sa na zničené dvere a zavalený tunel. Potom jeho zrak sklízol na pyramídu mŕtvol.

„Nechceš sa porozprávať, synak?“ spýtal sa Keever. „Dobre viem, že si nešťastný. Nehovor, že nie. Už od Ulafsona.“

B nevzhliadol.

„Pozri,“ Keever ukázal na vyblednutú mikinu s kapucňou uprostred kopy. Zvláštny odtieň oranžovej. Pamiatka na turné akejsi popovej kapely. „Toho si pamätám. Skurvysyn po mne strieľal. To bol ich hlavný kápo, nie?“

„Nešťastný,“ prehodil B, „hm, nie tak celkom. Skôr... zvedavý.“ Potriasol hlavou. „Len sa snažím pochopiť, čo sa dá.“

„Ty si myslíš, že je v tom niečo, čo sa dá vôbec prečítať?“ opýtal sa Keever.

„Nie. Ako si ma našiel?“

„B, no tak. Toto je... čo, tretíkrát? Nie si taký tajomný, ako si myslíš.“

„Nehovorím, že som tajomný.“

Keever sa opäť zahľadel na zašlú mikinu. B ho sledoval a vedel, že si spomína na guľky jatriace mäso, tlak, na ranu čelom.

„Nuž, tu sme asi skončili,“ povedal B.

Keever sa pozrel na čelo B a spomenul si, ako po jeho rane lebka jeho cieľa priam explodovala.

B a Keever boli na ticho celkom privyknutí. Keever dlhú chvíľu sedel v chladnom striebornom svetle baterky, kým B skúmal tú konfiguráciu smrti so záujmom učenca.

„Čo v tom vidíš?“ spýtal sa Keever.

„Dobrá otázka,“ odvetil B, „si blízko, Keever. Ale o to nejde.“ Ukázal do tmy. „Nezáleží na tom, či *ja* dokážem prečítať, čo sa tu stalo. Ak za sebou po práci zanechám nejakú správu, nie je v žiadnom mne známom jazyku.“

„Zato ty ich poznáš všetky.“

„Vlastne ani necítim nič konkrétne,“ dodal B, „hoci by som asi mal.“

„Nemôžeš takto pokračovať, synak,“ povedal Keever. „Vieš, o čo ide. Keď dokončíme robotu, je hotovo, amen. Čisté alebo nie, neobzeráme sa. Dnu, von a vypariť sa. Žiadne preukazy, žiadna identifikácia, vymazať databázy, odstrániť odtlačky, posprejovať enzýmom, *žiadne tváre...*“ mávol na kopu mŕtvol, „buď my, alebo oni. Čo ak si niekto všimne, že sa tu potuluješ? Nemôžeme riskovať, že ťa niekto uvidí.“

„Alebo teba,“ nadhodil B, „tiež si tu.“

„Nedal si mi na výber. Som tu preto, lebo ti mám pohroziť prstom.“

B vstal a opustil kruh svetla.

„Keever,“ začal, „aký má význam, aby som z jednotky dostával rozkazy?“ Neznal nahnevane. „Vedia, že ak nechcem, tak ich jednoducho neposlúchnem. Tým pádom to nie sú rozkazy. Vedia to oni,

vieš to ty – to, na čom im záleží, mám na háku. Máme spolu dohodu o vzájomnom prospechu, a tak je to OK. Načo je potom celý ten cir-kus? *Vydávanie rozkazov*. Prečo ťa nútia takto šaškovať? Chodiť za mnou a karhať ma?“

Keeper pokrčil plecami: „Viem ja?“

„Radšej si vymýšľajú pravidlá, na ktoré im seriem, než aby žiadne pravidlá nemali. Bez nich by asi pobehovali ako bezhlavé kurence. Porušenie disciplíny je pre nich asi menšie zlo ako nezávislosť.“

„Ako vravím,“ povedal Keeper, „netuším, prečo to robia. Povedali mi: *chod' za B a nakáž mu, nech to už nerobí*. A na rozdiel od teba, ja rozkazy plním. Tak som teda tu. Rozkaz splnený.“

„A čo teraz?“ spýtal sa B.

Keeper zvrátil pery: „Neviem. Napadlo mi, že by si možno ocenil spoločnosť.“

B nadvihol obočie: „Neviem, či ju dokážem oceniť.“

Keeper prikývol. „Ako chceš. Každopádne, ako som hovoril, som tu, aby som ti pohrozil prstom. Pozri, ako ti hrozím,“ a zakýval pred B ukazovák, „dobre. No... to by sme mali. Môžem sa vrátiť a na-hlásiť, že subjekt Unute opäť odmietol dodržať protokol.“

„Šťastnú cestu.“

„Drž sa,“ povedal Keeper. Vstal a otcovsky potľapkal B po pleci. Ten mu venoval len ledabolú pozornosť. Iba počúval jeho vzdalujúce sa kroky. Keď osamel, položil dlaň na svietiacu baterku. Miestnosť sa ponorila do tmy a jeho ruka sa rozžiarila.

Prešlo len pár minút, keď znova začul kroky. Tie isté, ale rýchlejšie ako predtým. Keď Keeper vkročil dnu, B stál oproti vchodu.

„Správa,“ oznámil Keeper naliehavo, „dostal som ju hneď, ako som vyšiel na povrch a naskočil signál.“

„O čo ide?“

Keeper ukázal na zasypaný tunel. Na tmú a sutiny.

„Základňa je...“ zamračil sa, „hovoria, že majú signál. Jeden z Thakkových TTE skenerov.“

„Čo?!“

„Musí to byť porucha, šum. Bolo tam ticho od... veď vieš. Ale vedia, že som tu ja a že si tu ty...“

„Čo je *náramne* nepravdepodobné,“ podotkol B.

„... a chcú, aby sme to preverili.“

„A čo hovoria? Aký signál majú?“

„Počuj, vieš, že je to základný signál, a aj keď všetko funguje, býva nejasný...“

„Aký signál?“

Keeper zažmurkal: „Známky života.“

B ho prevrtával pohľadom. Skôr ako Keeper zaregistroval jeho pohyb, bol vzápätí pri vchode do tunela. Sklonený na padnutých dverách začal šklbať za zrútené trámy a odhadzovať kamenistú hlinu. Zabáral do nej ruky až po ramená a odhrňal ju ako zmyslov zbavený v znepokojivej paródii na operáciu ľudského tela.

„B, spomaľ,“ zavolať naňho Keeper. „Keď sa to stalo, nebol si... eh, bol si vo svojej... zóne. Vravím ti, ja som to videl. Nešlo len o zrútenie tunela. Videl som...“ zaváhal, „signál zamrel. Thakka to dostal. On aj Grayson. Boli preč. Vtedy som...“

Vtedy Keeper, vidiac tie straty, poslal granát popod rozkročené nohy B. Z B tiekla krv, v jednej ruke držal zlomenú pušku, v druhej zlomeného strelca a dýchal ako býk. V temnote tunela pred ním ležali telá Thakku a Greysona. Keeperov granát dopadol a dokotúľal sa na druhý koniec úzkeho únikového tunela, šéfovi bunky rovno pod nohy. Posledná šanca ho dostať. Urobiť z tunela hrobku.

„Boli mŕtvi,“ povedal Keeper, „inak by som nikdy... nech je ten signál čokoľvek, obaja sú mŕtvi. Len preto som to vyhodil do vzduchu.“

B stále hrabal. Obaja vedeli, že ľudia, ktorí dali Keeperovi rozkazy, by mu boli pokojne prikázali, aby tunel zrútil hoci aj na živých, keby to bolo nutné. Zo sutín vytiahol drevený trám a zaprel sa doň. Na pleciach mu práve spočívala tiaž, ktorú by nedokázal zdvihnúť žiadny iný živý človek. Stúpал okolo neho prach. Zhodil si trám z pleca.

„B, celé to spadne!“

„Tak vypadni.“

Keeper zaváhal. Vzápätí stál vedľa B a začal mu pomáhať vyťahovať pospletané drevo, betón a kov. Čo sa mu podarilo vypáčiť, hodil za seba.

„Zľahka,“ povedal Keeper. Lenže B sa do sutín zabáral stále hlbšie a hlbšie, zúrivo vyťahoval a hádzal za seba priehrstia hliny aj kusy tehál začiernené vlastnou krvou. Na to však nedbal. Len bez slov hrabal a Keeper hrabal s ním. Minúty sa míňali, no oni neprestávali a nespomaľovali, hoci Keeper už sťažka dýchal. B tuneloval a Keeper robil, čo mohol, aby priechod podoprel. Vzápätí sa zarazil, keď mu rovno pred tvár padol kusisko betónu, z ktorého trčali kusy oceľovej výstuže.

„Fuj, kurva! Nie všetci sme nesmrteľní, B!“

Keeper sa pod visiacim betónom skrčil a naslepo sa pustil do zviseného prachu. Hneď zalapal po dychu, pretože sa potkol a dopadol na všetky štyri. Odrazu sa však ocitol za blokadou. Začal sa plaziť. V tuneli zbadal príзраčné svetlo fosforeskujúcej tyče. Stál tam B, ktorý mu pokynul.

Na okraji fosforovej žiary uvidel mŕtvolu muža. Bol to ich cieľ, roztrhaný granátom. Vodca skupiny deklarovaných nepriateľov. Ležal tam, kde ho zabili.

Prehliadol si, čo videl z tunela. Ako spomienka na granát zívá v zemi kráter plný štrku, ovenčený čiernymi šmuhami. Vedľa ležalo na bruchu ďalšie telo. Greyson s prestreleným krkom. Keeper si jeho posledný okamih pamätal v záblesku hlavne. Greysonove rozpažené ruky vo večnom ponore do smrti. Teraz mu tvár halili tiene a plesň.

A tretia postava.

Thakka. Schúlený pri stene, nohy natiahnuté, chrbát opretý o betón. Otočil k nim tvár a zbadali dieru na boku jeho hlavy. Ústa krvavé, čeľusť zvesená. Vypleštené krvavé oči sa dívali na B a Keevera.

Jeho oči sa pohli. Potom pery.

Thakka zažmurkal. Pred dvomi dňami ho Keever videl umrieť. Pochoval teda jeho telo granátom. Teraz z Thakkových úst vychádzali slová.

KEEVER POČUL VLASTNÚ NADÁVKU.

Kľačal vedľa Thakku a díval sa do tých vypleštených očí: „Thakka! Thakka, starký. Thakka, počuješ ma?“ B stál za ním a len ich sledoval. Pôsobil, že je pripravený na boj. Keever držal Thakkovu hlavu opatrne, aby sa nedotkol diery v lebke. Díval sa mu do očí, šepkal, položil mu prsty na krk a nahmatal silný, valivý tep. Thakka mal pokožku studenú, ale bolo z neho cítiť teplo života, hoci rozochvené a bojazlivé.

„Božemôj, Thakka.“

Thakkove pery sa triasli, ale Keever nič nepočul. Hýbali sa mu len pery a oči. Puška mu odpočívala krížom cez stehná.

„Pozri sa na mňa,“ povedal Keever.

Thakka sa pozrel. Oči sa mu mihali tak rýchlo, že Keever nevedel, či mu muž rozumie. Sám odtrhol pohľad od jeho zreníc a zadíval sa do mäsitej diery ako zhyponotizovaný.

„Hej, B,“ hlesol.

B si kľakol, nepozrúc sa na Keevera ani na Thakku. Položil prsty do hliny a priblížil tvár k zemi. Z opasku vytiahol ďalšiu svietivú tyč, zlomil ju a položil blízko k vlastným očiам.

„Čo to...“ začal Keever, ale prerušilo ho Thakkovo lapanie po dychu. Naraz počul, že to nie sú náhodné výdychy, ale slová. Priložil ucho k rozpraskaným perám.

„... vedel som,“ šepkal Thakka, „že tu bude snoriť. Mám psa, hneď som vedel...“

„Jasné, Thakka,“ odvetil nežne Keever, „jasné, synak. Len vydrž.“ Začal mu prehľadávať zatvrdnutú uniformu. Hľadal ten skener, ktorému sa podarilo vyslať na povrch slabý signál.

„B!“ zavolať znova.

Lenže B už bol na opačnom konci temnoty, kdesi pri ostatkoch hlavného nepriateľa, tam, kde sa končil tunel. Držal konce kovových tyčí vytrčajúcich zo steny. Mali rovnakú farbu ako tma, z ktorej vyčnievali.

„B, prosím...”

„Aký je deň?” spýtal sa Thakka tentoraz hlasnejšie. Pokojný hlas so stredozápadným prízvukom. „Keever,” oslovil ho, „je to kruté, však? Majú ťa v piči. Žiadna úcta. Mňa majú v piči tiež.”

B sa konečne vrátil a kvokol si obďaleč. „Thakka,” oslovil vojaka na pokraji smrti, „čo sa stalo?”

„Ech,” zastonal Thakka. Pri pohľade na B mu šklblo v tvári a skri-vil ju. Na ten ukrutný výraz bolo hrozné pohliadnuť.

„Čo sa stalo, Thakka?” zopakoval B.

Thakka si oblizol pery a potriasol hlavou. Nespúšťal z B zrak. Stonal a čosi šepkal, no príliš ticho na to, aby ho B mohol počuť. Keever opäť natrčil ucho k Thakkovým perám.

„Mám psa,” šepkal Thakka, „prišiel môj pes.” Nezvučne sa uchech-tol. „Dobrý psík. Vždy samé otázky. Ale žiadne meno ani hodnosť, ani číslo, však? Musíš vedieť...”

Vypleštené oči neustále upieral na B. Javili sa stále väčšie a väčšie, až sa zdalo nemožné, že nejaký človek ich dokáže takto vypúliť. Zvuk, ktorý Thakka vydal, mohol pochádzať z rozdrveného alebo prepichnutého pľúca. Alebo to mohol byť strach.